

Výsledky Cen Velkého bratra za rok 2025

Zveřejněno 14. 4. 2026

www.bigbrotherawards.cz

Kategorie: Pozitivní cena

Uítěz: Studentstvo Masarykovy Univerzity za prosazení zachování možnosti využívání nedigitální ISIC karty

Studentstvo Masarykovy univerzity se na přelomu roku 2024 a 2025 postavilo proti záměru společnosti GTS Alive, která provozuje celý systém studentských průkazů ISIC, aby prodlužování karet, které dosud probíhalo pomocí validačních nálepek na každý rok, bylo možné pouze v mobilní aplikaci. Argumenty pro zachování nedigitální alternativy přitom zahrnovaly i obavy o soukromí nebo nepříjemnost nucení do používání chytrých mobilních telefonů či aplikací. Organizovaný studentský odpor, na rozdíl od podobných pokusů na jiných českých vysokých ško-lách, pak získal podporu i u vedení Masarykovy univerzity, které následně prosadilo paralelní zachování digitální i nedigitální varianty průkazu.

Vydávat průkaz studenta je povinnost českých vysokých škol. Většina z nich spojuje tento průkaz s celosvětově uznávaným průkazem ISIC, kterým lze prokazovat statut studenta zejména při žádostech o slevy ve většině zemí světa. Společnost GTS Alive, která v České republice vydává tyto průkazy, přišla s novinkou, podle níž by se měla platnost karet napříště prodlužovat pouze v mobilní aplikaci namísto dosud používaných validačních nálepek. Právě aplikace by pak měla výlučně sloužit k prokazování nároků na studentské slevy.

Tato změna se setkala s odporem části studentů na řadě vysokých škol. Již mezi nominacemi na naši pozitivní cenu za rok 2024 se objevila petice iniciovaná studenty pražského ČVUT proti této změně. Na Masarykově univerzitě se pak problému věnovali zejména zástupci ze Studentské komory Akademického senátu, kteří uspořádali mezi studenty dotazníkové šetření, kterého se zúčastnilo téměř osm tisíc studentů a studentek MUNI. Z výzkumu vyplynulo, že až třem čtvrtinám respondentů tato změna vadí a rádi by pokračovali ve stávajícím systému, pokud jim to bude umožněno. Důvody pro odmítání pouze digitálního řešení byly různé. Velká část studentů jako důvod uvedla obavy o své soukromí, kdy s používáním aplikace je obvykle spojen zvýšený sběr osobních údajů oproti plastové kartičce. Kritizována byla ale také závislost na telefonu, jeho baterii a stabilitě aplikace.

Ačkoli vedení MUNI se původně navrhované změně nebránilo, tak pod vlivem výsledků dotazníkového šetření názor změnilo a požadavek na zachování nedigitální alternativy podpořilo a prosadilo ho i ve vztahu k provozovateli systému GTS Alive. Studentstvo MUNI, tak bylo na rozdíl od studentstva z jiných vysokých škol, se svým odporem k nucené digitalizaci úspěšné a každý studující má tak na výběr jakou variantu prodlužování platnosti průkazu ISIC chce využívat.

Porota se rozhodla ocenit aktivní přístup studentů, kteří se nesmířili s představou, že digitalizace služeb nemůže jít ruku v ruce se zachováním plnohodnotných nedigitálních alternativ. Ocenění si zaslouží i přístup vedení MUNI k jednání s dodavatelem systému a schopnost využít vyjednávací pozici k prosazení lépe vyhovujícího řešení, které je z pohledu ochrany soukromí méně invazivní, než nucené užívání aplikace. Ačkoli jde jen o střípek v množství aplikací, do nichž jsme nuceni ze všech stran, tak ukazuje, že nic není dané a lze se úspěšně bránit proti řešením, která nám nevyhovují, ať už z pozice studenta, spotřebitele nebo občana. Lépe se to pak vždy dělá tehdy, pokud se lidé se stejným pohledem na věc spojí.

Zdroje:

- https://www.idnes.cz/brno/zpravy/prelepky-karty-isic-studenti-masarykova-univerzita.A250616_133642_brno-zpravy_krut
- https://skas.muni.cz/media/3772931/isic_report_skas-muni.pdf